

Afløsningssum end den, der her er foreslaaet, nemlig en Afløsning med Beløbet 25 Gange taget i 4 pCts Obligationer. Der som det virkelig er en Besværlighed for Statskassen at have disse Afgifter hvilende paa sig, saa forekommer det mig, at de bør søges afløste med det 25dobbelte Beløb i kontant Betaling. Der er blevet gjort en Indvending i Folkethinget imod den her vedtagne Affattelse af Lovforslaget, der har Noget paa sig; og det er den, at der derved stilles andre Betingelser op for Afløsningen fra Statskassens Side end for Afløsningen fra Privates Side, og der er ganske vist Noget i, at dette ikke er ganske billigt. Men dette vilde kunne fjernes, hvis man gik ind paa, at saadanne Afgifter, som overensstemmende med hvad der blev gjort gjældende af den forrige Finansminister, særlig onskedes afløst af Statskassen, skulde afløses af denne med en fuldstændig Godtgørelse af det 25dobbelte Beløb i kontant Betaling.

Sorøvrigt maa jeg sige, at jeg vilde ønske, at Finansministeren ikke satte Pris paa at faa den her foreslaaede Lov ud. Jeg kan nemlig ikke komme til andet Resultat, end at det for Statskassen er en meget betænkelig Ting at begynde paa at afløse de heromhandlede Afgifter, at begynde paa at afløse saadanne Indtægter, som Staten let og sikkert kan faa til enhver Tid, og som ikke trykke nogen Sjæl her i Landet. Disse Afgifter ere saa gamle, at de have udjevnet sig gjennem Kjøb og Salg til at udgjøre Prioriteter i Eiendommen, som ikke trykke noget Menneffe. (Se m. m. r. 30.) Nei, jeg beder, der er her Tale om Afgifter, som have bestaaet i flere Mennefsaldrer, og som der derfor har kunnet tages Hensyn til ved Kjøb og Salg. Hvad der saaledes har kunnet tages Hensyn til ved Kjøb, kan ikke længere kaldes en egenlig Byrde, men det er en Prioritet i hver enkelt Eiendom, som ikke kan trykke Noget. Saa meget Mere som Afgiften beløber sig til i Kapitalværdi, saa meget Mindre maa Kjøberens antages at have givet for Eiendommen. Det er altsaa en Indtægt for Staten, som ikke trykker Noget, men som er overordenlig vigtig for den, idet Statskassen altid er sikker paa at mod-

tage samme. Der er jo derhos endogsaa blevet reist Spørgsmaal om ligeledes at afløse Landskatten og Tienden, forsaavidt denne maatte komme til at gaa ind under Statskassen; men Sagen vilde derved faa et meget betydeligt Omfang, som efter min Mening let kunde udsætte Statskassen for Fare. Det er jo ogsaa en Kjendsgjerning, at Sædpriserne stadig gaa fremad i Værdi. Ville vi undersøge Kapitelstarterne for en længere Arrække, da ville vi finde denne Erfaring bekræftet i høi Grad. Jeg skal saaledes tillade mig at oplyse om, at statistiske Meddelelser, som jeg har faaet fra Stiftsøvrigheden her om Kapitelstarterne fra 1751, klart godtgjøre, at der er en stigende Fremgang i Kornets Værdi. I Mæret 1751 var Kapitelstarten for en Tønde Rug 9 Mk., for en Tønde Byg 7 Mk. 8 Sk. og for en Tønde Havre 5 Mk.; i 1869 var derimod Kapitelstarten for en Td. Rug 5 Rd. 2 Mk. 14 Sk., for en Td. Byg 4 Rd. 4 Mk. 2 Sk. og for en Tønde Havre 3 Rd. 1 Mk. 14 Sk. Da jeg imidlertid ikke vil, at Tilfældigheder skal kunne siges at have havt nogen Indflydelse paa min Betragtning, har jeg delt hele Tidsaffnittet fra 1751 til 1870 i flere Afdelinger, saaledes at der kommer 35 Aar paa hver Periode. Beregner man saa derefter Middelpriisen for Kapitelstarten i hver Periode efter den samme Norm, som er opstillet i Lovslaget, saaledes at man tager 15 Aars og navnlig Periodernes 15 første Aars Middelpriis med Udeldelse af de to Aar med høiest og lavest Kapitelstarter, saa stiller Forholdet sig, som følger: For Aarene fra 1751—65 var Middelpriisen for en Tønde Rug 2 Rd. 2 Mk. 13 Sk., for en Tønde Byg 1 Rd. 4 Mk. 2 Sk., og for en Tønde Havre 1 Rd. 7 Sk. (P. Hansen: Sa. Kurant). Sa vel, Kurant, men det var, saavidt jeg veed, omtrent det Samme som den tilsvarende Værdi nu. Den laveste Priis var i de nævnte 15 Aar 8 Mk. 4 Sk. for en Tønde Rug, 7 Mk. for en Tønde Byg og 4 Mk. 4 Sk. for en Td. Havre, den høieste Priis derimod 3 Rd. 2 Mk. pr. Tønde Rug, 2 Rd. 3 Mk. 8 Sk. pr. Tønde Byg og 1 Rd. 3 Mk. pr.